

«Lembas», l'avituallament dels hòbbits rebut de mans dels màgics elfs, tot just en començar llur singladura cap al Mont del Destí. Tan sols un petit mos del pa èlfic resultarà suficient per atipar un bon gallard durant una dura jornada de camí. Per aquesta raó, rebia el sobrenom de «pa per al camí». Tant Frodo, com Sam, Pippin i Merry disposen únicament d'aquest aliment per a completar la seva travessa en l'èpica del Senyor dels Anells de JRR Tolkien (+1973). Aquest escriptor pertanyent al col·lectiu juvenil dels Inklings, del que formaven part pràcticament una dotzena d'autors reconeguts, dels que citem aquí CS Lewis (+1963), de les Cròniques de Nàrnia, tots de profunda inspiració cristiana.

En realitat, llurs relats de ficció no deixen de transparentar unes sòlides conviccions de fe i de sentit, més enllà del mal i del sofriment del que són testimonis en l'època d'entreguerres europees del s. XX. Lembas venen carregades d'un autèntic significat eucarístic: un petit mos per a una ruta incerta i indeterminada, confiades per uns éssers meravellosos com els elfs, per trobar les forces necessàries enmig d'un món agressiu i inhabitable.

Aquest és el sentit que amagà Tolkien en el cor de la seva gran epopeia, amb el propòsit de fer referència a la comunió, l'eucaristia, l'aliment donat per Crist als seus deixebles i apòstols el vespre del dijous sant, abans de lliurar-se enterament, en cos i sang, a la creu i per la redempció del món. Jesucrist desitja ser menjat, consumit pels qui creguin en ell. En realitat, quan els cristians assistim a la participació de la missa, estem assenyalant el consum de Crist convertit en veritable aliment per als qui dona la seva mateixa vida: Déu convertit en nodriment, el fill diví esdevingut energia i força per a superar els reptes de la vida mateixa.

En celebrar la missa, l'Església no tan sols rememora sinó que fa present el sacrifici únic i definitiu del messies de Déu, actualitzant-lo en el creient participant en la missa. Allí, com demana el n.140 de l'ordenament general del missal romà: «el pa i el vi per a l'eucaristia són portats al celebrant, el qual els posa sobre l'altar», per al seu agraïment. Segueixen els diversos ritus amb la consagració i la distribució de l'aliment crístic als fidels.

Ai las! Però què passa? Apareix algú més al presbiteri, un capellà, amb un altre copó que diposita sobre l'altar, un recipient vingut d'algun lloc misteriós, que vindrà a supplantar el que s'ha fet sobre l'altar, complint el que demanava el Crist. D'allí en brollen unes altres porcions de pa, que seran distribuïts als fidels alternativament al memorial celebrat per manament de Crist. Es pot endevinar que provenen, en el millor dels casos, d'alguna altra missa, perquè diu més endavant aquella mateixa instrucció, en el n.163, que «acabada la distribució de la comunió, el sacerdot sumirà a l'altar tot el vi consagrat que

encara resti i que pel fa toca a les hòsties sobrants, o les sumirà a l'altar o les portarà al lloc destinat a la reserva eucarística.»

Hòstia sobrant per ser consumida doncs, preferentment! El que es fa amb el vi, no es fa amb el pa de normal. En realitat, se n'ha de guardar una reserva per a la comunió dels malalts i dels absents. Mentrestant es pot destinar a la pregària, el culte d'adoració i la contemplació. Però la finalitat principal es troba en el consum i l'alimentació del creient cristià, que es nodreix del cos ressuscitat de Crist com a penyora del cel i de vida plena, feliç i eterna. El mateix capellà ha resat en secret, abans de repartir la comunió que «el cos de Crist em guardi per la vida eterna», oració que, des de la pandèmia, sovint la diem en veu alta a l'església.

Voldria fixar aquesta vegada l'atenció sobre un gest que acaba desvirtuant el sentit de l'eucaristia. A ningú no se li acudiria d'assistir a un sopar amb els amics i portar-se la carmanyola, amb un menjar preparat en un altre lloc. Seria un gest descortès, com a mínim; no crec que et tornin a convidar. Tampoc ningú no cuina un dinar per després reescalfar les sobres del dia abans i servir-les a taula com si fossin un bon met. Doncs aquesta és la desviació excessiva que es produeix en moltes celebracions de l'eucaristia.

En el Congrés litúrgic de Montserrat del 2015, l'arquebisbe de la cúria romana i especialista Piero Marini (1942) ja va alertar d'aquest excés catòlic en el tracte amb l'eucaristia, que acaba desvirtuant el memorial del Senyor. Al meu entendre en aquest cas, crec que caldria ja portar la reserva des del sagrari al principi de la preparació de l'altar, com a veritable eucaristització de l'aliment, el pa pregat, que el Crist esdevé per a tot el seu poble. No fa cap mal un copó més o menys i sempre seria millor a l'inici de la pregària d'agraïment.

Sols així s'evitaria que ens convidessin a un àpat de reescalfats, que no agrada a ningú.